

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120203272
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120203272.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, právne zastúpená: advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly s.r.o., so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, proti žalovanej: Q. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX, XXX XX E., adresa na doručovanie: A. X/A, XXX XX B., o zaplatenie 8.871,10 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/48/2020-49 zo dňa 26.11.2020 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v zamietavom výroku čo do istiny a úrokov z omeškania a súvisiaci výrok o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 4.059,05 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 16.7.2019 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 250 eur, vždy k 20. dňu mesiaca, počnúc mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Rozhodol, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal zaplatenia istiny vo výške 8.871,10 eur s 8,89 % úrokom z jednotlivých vyčíslených mesačných splátok, a ďalej z rovnakých splátok aj 5 % úroku z omeškania a náhrady trov konania.

Prvoinštančný súd zistil, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Cetelem Slovensko, a.s. a žalovaná uzavreli dňa 16.6.2016 písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou právny predchodca žalobcu ako veriteľ poskytol žalovanej účelový úver (pôžička na splatenie úverov) vo výške 19.000 eur pri ročnej úrokovej sadzbe 8,89 %, RPMN 9,26 % a priemernej RPMN 9,59 %, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť v 120 pravidelných mesačných splátkach po 247,53 eura do 15. dňa v mesiaci. Podľa zmluvy termín konečnej splatnosti bol 15.7.2026. V zmluve je uvedená celková čiastka, ktorú má žalovaná zaplatiť, vo výške 28.746 eur. Žalovaná uhradila celkovo žalobcovi sumu vo výške 728,77 eur. V dôsledku nesplnenia dohodnutých splátok sa stali splátky žalovaného od 15.3.2017 až do 15.2.2020 splatnými v celom rozsahu.

Prvoinštančný súd vec posúdil podľa § 52 Občianskeho zákonníka, podľa § 53 ods. 1, 5, 9 Občianskeho zákonníka, a ďalej podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to konkrétne podľa § 2 písm. a/, b/, § 9 ods. 1, ods. 2 písm. k/ a podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pri určovaní úrokov z omeškania vychádzal podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a podľa § 3 Nariadenia vlády 87/1995 Z.z. Skonštatoval, že právny vzťah strán sporu je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou

zmluvou, v danej veci išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Žalobca bol v postavení dodávateľa, žalovaná v postavení spotrebiteľa. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti. Prvoinštančný súd posúdil ex offo uzatvorenú zmluvu medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu na poskytnutí spotrebiteľského úveru vo výške 19.000 eur. Zistil, že táto zmluva nie je v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch, pretože v zmluve absentujú predpoklady pre výpočet RPMN. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 písm. k/ vyžadoval v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať aj všetky predpoklady použité pre výpočet RPMN. Do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť aj matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Spotrebiteľ by inak nemohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov, uvedenej v zmluve, mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy.

Tým, že zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN je nesprávny aj údaj o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Oba údaje sú uvedené v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, tak jednoduchým vynásobením počtu mesačných splátok, ktoré mala žalovaná uhradiť, t.j. 120 a ich výšky 247,53 eura, je zrejmé, že žalovaná mala v skutočnosti zaplatiť celkovú čiastku 29.703,60 eura a nie 28.746 eur. Je zrejmé, že dodávateľ nezahrnul do celkovej čiastky úveru poistenie 3,33 %. Prvoinštančný súd skonštatoval, že táto položka mala byť súčasťou predpokladov pre výpočet RPMN a pre určenie celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, pretože spotrebiteľka si nemohla zvoliť poistenie. Zmluvné dojednanie o poskytnutí súboru poistenia je súčasťou formulárovej zmluvy bez uvedenia, že žalovaná ako spotrebiteľka mohla poskytnutie uvedenej doplnkovej služby odmietnuť. Prvoinštančný súd uviedol, že zmluvné dojednanie o uvedenej doplnkovej službe bolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru, a preto náklady, ktoré spotrebiteľovi vznikli s týmto poistením, mali byť zahrnuté do celkových nákladov pre účely výpočtu RPMN, a teda v zmluve je aj nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa. Prvoinštančný súd vyhodnotil, že vzhľadom na zistené okolnosti je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov, preto žalovaná má povinnosť vrátiť len sumu skutočne poskytnutého úveru.

Žalovaná úver riadne nespĺcala, splátky k 15.3.2017 až do 15.2.2020 sa stali splatnými v celom rozsahu. Pre zosplatenie týchto splátok je potrebné vychádzať z § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca nepredložil žiadny list, výzvu, upomienku či upozornenie právneho predchodcu žalobcu, ktorý by preukazoval splnenie povinnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a preto žalobca ohľadne preukázania splnenia povinnosti neunesol dôkazné bremeno. Súd preto mal za to, že nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, čo napokon žalobca ani netvrdil.

Aplikujúc ust. § 54a Občianskeho zákonníka prvoinštančný súd skúmal, či nárok nie je premlčaný a zistil, vzhľadom na to, že na premlčanie je potrebné prihliadať ex offo, že splátky, ktorých splatnosť nastala po 6.3.2017, nie sú premlčané. Keďže žalobca má nárok iba na vrátenie istiny, súd priznal žalobcovi splatné splátky istiny ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 4.059,05 eura podľa amortizačnej tabuľky a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobca si v konaní uplatnil aj úroky z omeškania, a preto súd priznal žalobcovi odo dňa nasledujúceho po splatnosti poslednej priznanej splátky, ktorá bola splatná ku dňu 15.7.2019. Súd priznal úroky z omeškania až od 16.7.2019 vo výške 5 % ročne. Súd zamietol žalobu v časti dlžných úrokov, poisťného vo výške 279,30 eur a úrokov z dlžnej úverovej istiny vo výške 8,89 % ročne s poukazom na vyššie prijatý záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

Podľa § 232 ods. 1, 2 CSP, v spojení s ust. § 232 ods. 3, 4 CSP súd povolil splácať žalovanej dlh v splátkach mesačne po 250 eur.

Žalovaná žiadala poskytnúť výhodu splátok po 40 eur mesačne, neskôr po 100 eur mesačne, avšak, vzhľadom na výšku istiny, dlh uhrádzaný v navrhovanej výške by nebol uhradený v primeranom čase. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a súvisiaci výrok o trovách konania. V odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Prvoinštančný súd rozhodol, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Túto okolnosť zistenú prvoinštančným súdom žalobca nenamietal.

Žalobca sa domáhal úhrady dlhu žalovanej ku dňu podania žaloby v celkovej výške 8.871,10 eur, ktorá pozostávala zo sumy istiny 4.274,26 eur a zo sumy 4.317,54 eur z titulu dlžných úrokov z úveru a zo sumy 279,30 eur z titulu dlžného poisťného úveru. Okrem toho žalobca žiadal priznať úrok z úverovej istiny a

úrok z omeškania z jednotlivých dlžných mesačných splátok po 5 % ročne. Žalobca však nesúhlasil s určením istiny, ktorú mu súd priznal a vo zvyšku zamietol. Žalobca uviedol, že žalovaná zaplatila spolu na poskytnutom úvere 728,69 eur, z čoho v čase rozhodnom, za ktorý si žalobca uplatňuje nezaplatené mesačné splátky od 15.3.2017 do 15.2.2020, sumu 39,98 eur. Pokiaľ žalobca si uplatnil nárok len do 15.2.2020, súd mu nárok priznal až do dňa rozhodovania súdu. Aj napriek tomu, že mu súd priznal viac, než žiadal, súd nesprávne vypočítal priznanú istinu, pretože, ak mala mu byť priznaná istina podľa splátok od 15.3.2017 do vyhlásenia rozsudku 26.11.2020, podľa amortizačnej tabuľky mu mala byť priznaná suma 5.532,40 eur. To, čo si uplatnil od 15.3.2017 do 15.2.2020, podľa amortizačnej tabuľky mu malo byť priznané vo výške 4.274,26 eur. Vzhľadom na to, že úver je bezúročný a bez poplatkov, nie je možné vychádzať pri určovaní nedoplatku na splátkach podľa amortizačnej tabuľky, ale podľa podmienok uvedených v zmluve, kde úver vo výške 19.000 eur, reálne poskytnutý žalovanej, je potrebné rozdeliť na 120 mesačných splátok, kde jedna splátka v takom prípade predstavuje 158,33 eur. Ak teda prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na mesačné splátky splatné od 15.3.2017 do vyhlásenia rozsudku, t.j. po splátku 15.11.2020, mal žalobcovi priznať nárok na sumu 7.124,85 eur a odpočítať úhrady žalovanej 39,98 eur a výsledne priznať 7.084,87 eur. Žalobca s rozhodnutím prvoinštančného súdu, vzhľadom na nepreskúmateľnosť výšky uplatneného nároku, čo do istiny nesúhlasí. Súd mal správne preto priznať uplatňovanú sumu z odvolacieho konania vo výške 7.084,87 eur spolu s úrokom z omeškania. Žalobca si uplatnil trovy odvolacieho konania.

4. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

5. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť, pretože postupom prvoinštančného súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tento nedostatok nie je možné v odvolacom konaní odstrániť, a preto je potrebné v napadnutom rozsahu čo do zamietnutia istiny a úrokov z omeškania rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Predmetom odvolacieho konania nie je časť zamietavého výroku prvoinštančného súdu o zamietnutí nároku na úroky a na poistné plnenie, ktoré žalobca v odvolaní nenamietal.

7. Predmetom celého konania je uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie splatných splátok z poskytnutého úveru žalovanej za obdobie od 15.3.2017 do 15.2.2020.

To, že prvoinštančný súd v dôvodoch uviedol, že nárok žalobcovi priznáva až do momentu rozhodnutia o uplatnenom nároku žalobcu, je potrebné považovať za nesprávne, pretože súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 ods. 1 CSP) a prekročiť uplatnený nárok je možné len za zákonom stanovených podmienok (§ 216 ods. 2 CSP), ktoré sa však na prejednávajúcu vec nevzťahujú. Žalobca v priebehu konania a ani zo žaloby to nevyplýva, netvrdil, že by bol úver zosplatený. Nakoniec tieto okolnosti zistil aj prvoinštančný súd. Preto je potrebné vychádzať pri rozhodovaní o uplatnenom nároku z jednotlivých mesačných uplatnených splátok tak, ako ich špecifikoval žalobca v žalobe, a to zo splátok, ktoré ku dňu podania žaloby neboli premlčané, od 15.3.2017 do momentu podania žaloby 15.2.2020.

Preto nesprávne vyčíslil prvoinštančný súd priznanú istinu v napadnutom rozsudku vo výške 4.059,05 eur za obdobie do rozhodnutia prvoinštančného súdu (ultra petit).

8. Žalobca v odvolaní nerozporuje, že vzhľadom na absenciu náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je tento úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Tým, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov neznamená, že ostatné dojednania v zmluve sú neplatné, resp. že ich nie je potrebné rešpektovať.

Právny predchodca žalobcu poskytol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovanej účelový spotrebiteľský úver na splatenie úverov vo výške 19.000 eur. Tento úver, vzhľadom na to, že je bezúročný a bez poplatkov, bolo potrebné vrátiť do 15.7.2026 pri frekvencii splátok 120 mesačne odo dňa uzatvorenia zmluvy do termínu konečnej splatnosti úveru. Dojednaná amortizačná tabuľka, ktorá obsahuje nielen rozpis výšky splátok na istinu a úrok a poistenie, v prípade vyhlásenia úveru za bezúročný a bez poplatkov, je pre účely stanovenia výšky mesačnej splátky nepoužiteľná. Ako to správne namietal žalobca, je potrebné splátku z istiny vypočítať zo sumy 19.000 eur (nie z celkovej čiastky 28.746 eur) a rozdeliť túto istinu na 120 mesačných splátok, ktoré bola povinná žalovaná uhradiť. V takom prípade mesačná splátka žalovanej predstavuje tak, ako to uviedol žalobca v odvolaní, sumu 158,33 eur.

Keďže prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí sa nezaoberal určením výšky splátky, s ktorými bola žalovaná v čase od 15.3.2017 do 15.2.2020 v omeškaní, nesprávne pristúpil aj k výpočtu neuhradenej istiny žalobcovi za rozhodné obdobie od 15.3.2017 do 15.2.2020 a nesprávne posúdil omeškanie splácania jednotlivých splátok uplatňovaných v žalobe. Súd nevyhodnotil ani okolnosť, že v rozhodnom čase žalovaná v prospech žalobcu uhradila sumu 39,98 eur.

9. Úvahy súdu o dôvodoch zamietnutia žaloby čo do istiny a čo do úrokov z omeškania nie sú preskúmateľné. Rozhodnutie prvoinštančného súdu je arbitrárne a týmto rozhodnutím sa porušuje čiastkové právo žalobcu na spravodlivý súdny proces, kedy je povinnosťou súdu riadne svoje rozhodnutie odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak, aby dal odpovede na podstatné a základné otázky, z ktorých pri rozhodovaní a prejednávaní veci vychádzal.

Preto považoval odvolací súd odvolacie dôvody žalobcu za dôvodné.

Odvolací súd v napadnutom rozsahu zamietavý výrok prvoinštančného rozsudku čo do istiny a úrokov z omeškania, ktoré boli zamietnuté, zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zamietnutie nároku vo vzťahu k úrokom a poistnému plneniu predmetom odvolacieho konania nebolo.

10. Bude úlohou prvoinštančného súdu v prvom rade vychádzať z názoru odvolacieho súdu o ustálení výšky mesačnej splátky, ktorú je povinná žalovaná v rozhodnom čase od 15.3.2017 do 15.2.2020 uhradiť. Prvoinštančný súd sa vysporiada s reálnym dlhom v tomto období, kedy zistí, koľko z úveru bola povinná v tomto čase žalovaná mesačne v splátkach zaplatiť, v akom rozsahu súd právoplatne žalobcovi z tejto istiny priznal nárok, a rozdiel, ktorý patrí žalobcovi, žalobcovi prizná. Následne prvoinštančný súd vyhodnotí vzhľadom na to, že každá splátka bola plnená mesačne a stala sa splatnou mesačne, kedy došlo reálne k jej omeškaniu.

11. Prvoinštančný súd v konečnom rozhodnutí o veci v súlade s § 396 CSP rozhodne aj o trovách celého konania.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.